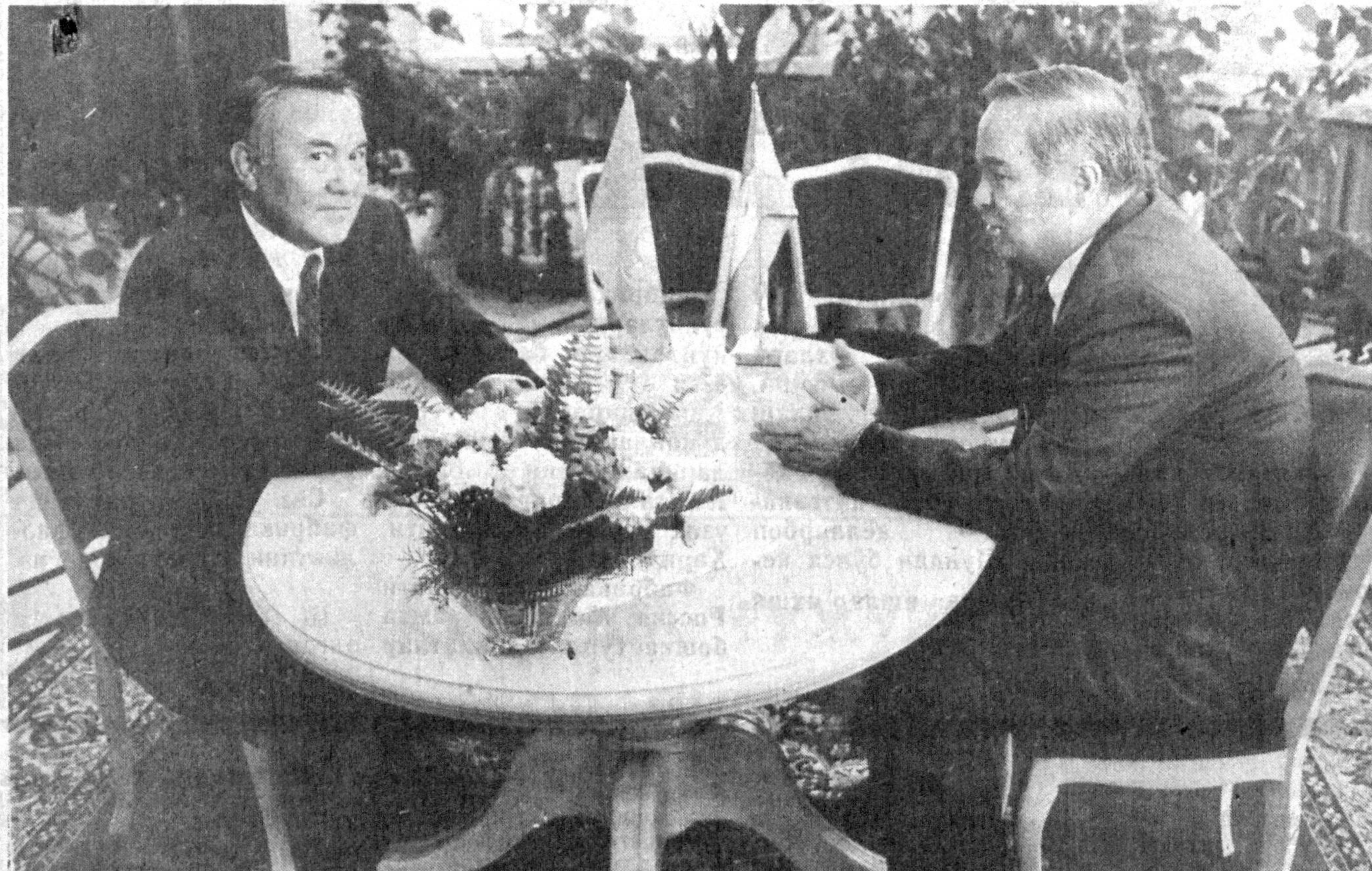

ТУРКИСТОН

Туркистон бир, ватан бир

1993 йил 31 июль • Шанба • № 88 (14116) **تُرکِستان** * **TURKISTAN** Нархи 10 сўм.

ИҚТИСОДИЁТНИ БИРЛАШТИРИШ НИЯТИДА

Ислом Абдуғаниевич Каримовнинг Алматыга амалий ташрифи Ўзбекистон ва Қозоғистон ҳукуматлари ўртасида жуда муҳим икки томонлама ҳужжатларни имзолаш билан аяқланди.

Бу ҳужжатлар орасида энг асосийлари — 1994 — 2000 йилларда иқтисодий бирлаштириш тақомиллаштириш, айрим тўловлар, техникавий кредитга доир қарзларни қайта расмийлаштириш, етказиб бериладиган газ, электр қуввати ва нефть маҳсулотлари ҳақида қолган қарзлар, озик-овқат учун дон етказиб бериш шартлари тўғрисидаги битимлардир.

Рўйхатдан ҳуриниб турибдики, Марказий Осиё минтақасидаги икки катта мулкчилик республикаси икки томонлама муносабатларни кенгайтириш, муқаддас иқтисодий ҳамкорлик қилишини энг йўлғи айтиб олди.

Оммавий ахборот воситаларининг вакиллари билан уршуш чоғида Нурсултон Назарбаев билан Ислом Каримов Қозоғистон пойтахтидаги уршуш натижаларига юқори баҳо бердилар. Мутахассис гуруҳлар бир неча ой давомида тайёрлаган барча ҳужжатлар имзоланди. Бироқ, Ўзбекистон раҳбарининг ташрифи протоколда қайд этилган жиҳатлар ва Қозоғистон Президенти билан ақлама-яқма суҳбат билан чекланиб қолмади. Делегациямиз қардош республика замининда ўтказган бир кундан кўпроқ вақтда жуда кўп қизиқарли воқеалар бўлиб ўтди.

Талабд тўғрисидаги «Алматы» жамоа ҳўжалиги бутун Қозоғистонга машҳурдир. Кўп тармоқли ҳўжалик сўғиғи вақтда уруғли картошка еттиштиришга иқтисодлаша бошлади. Бу ерда Голландия технологияси жорий этилган. Бу ҳақда Ислом Каримовга жамоа ҳўжалигининг раиси А. Смиков баърафсил сўзлаб берди. Уч йил муқаддам 150 гектарлик пайлавада 600 киши ишлаган, ҳосилдорлик эса ўртача 40 центдорлик ташкил этган. Ҳозир ҳосилдорлик 10 баравар ошди. Бунинг устига, шу ерда ишлаган 16 киши ҳар гектардан 50 тонна картошка олишни мўлжалламақда.

— Бунга қандай қилиб, нималар ҳўжасига эришдингиз? — деб сўрашди Ўзбекистон Президенти ҳўжалик раисидан.

У баърафсил тушунтироқчи бўлди. Лекин унинг жавоблари Ислом Каримовни унчалик қаноатлантирмади.

— Қанча технология операция ўтказасиз, уруғлик картошкани қанчалик чуқурга экасиз, мўл ҳосил олиш учун тўпроқ қандай бўлиши керак, ер қанча етлади? —

Саволлар ёғилиб кетди. Қизғин суҳбатни индамай қузатиб турган Нурсултон Назарбаев галга аралашди:

— Ислом Абдуғаниевич, раисини қийнаб юбордингиз, раҳингизга келисин...

Лекин Каримов ўз мақсадига эришди: барча бағолига баърафсил жавоб олди. «Алматы» жамоа ҳўжалигининг раиси А. Смиков баърафсил сўзлаб берди. Уч йил муқаддам 150 гектарлик пайлавада 600 киши ишлаган, ҳосилдорлик эса ўртача 40 центдорлик ташкил этган. Ҳозир ҳосилдорлик 10 баравар ошди. Бунинг устига, шу ерда ишлаган 16 киши ҳар гектардан 50 тонна картошка олишни мўлжалламақда.

Мисол учун олганда, икки қўшни ва қардош давлатда телевизор ишлаб чиқаришдан нима фойда? Иккала мамлакат бозорларини барча зарур маҳсулотлар билан тўлдиршига қафолат бўладиган иқтисодлаштириш зарур.

Кўплар Каримов билан Назарбаевнинг уршушунини қандайдир янги Марказий Осиё уюшмасини барпо этиш, деб ҳисобладилар. Гўё бу икки йirik республика «агона жаҳонда» сийсий ва иқтисодий фаолият билан шуғулланиб, қўшни давлатларни эзиб ташлаб, Россия, Украина Беларусга ўз гапини ўтказмоқчи эмис. Икки Президентнинг АДХ давлатлари бошиқларига мурожаатномаси бундай уйдирмаларга жавоб бўлди. Бирор тармонинг зуравонлигисиз муқаддас иқтисодий ҳамкорлик қилишига муваффақият келтириши мумкин. Хуллас қандайдир сийсий устамонлик тўғрисида гапиршга ҳўжат йўқ.

— Ўз-ўзидан равшани, Россияда янги рублларни жорий этиш ҳақидаги қарор билан боғлиқ палла-партишликлар нўқала республика учун муайян қийинчиликларни вужудга келтирди, — деди Ислом Каримов. — Аммо, биз ҳозирча рубль зонасида қолмай. Агар бизи мажбур қилмаслар, бу зонадан чиқмоқчи эмасмиз. Қирғизистоннинг таърибаси жуда ибратли бўлди. Менинг фиримича, миллий валютага ўтиш — бу ҳам инқилоб демократ. Мазлумки, инқилоблар ҳўжалик билан тўғайди. Хуллас, тенг ҳўқуқлик асосида мулоқот қилиш, бир-бирига ўзаро ҳўрматини рубль зонасидаги маалқатларни ҳозирги қийин аҳволдан олиб чиқиши мумкин.

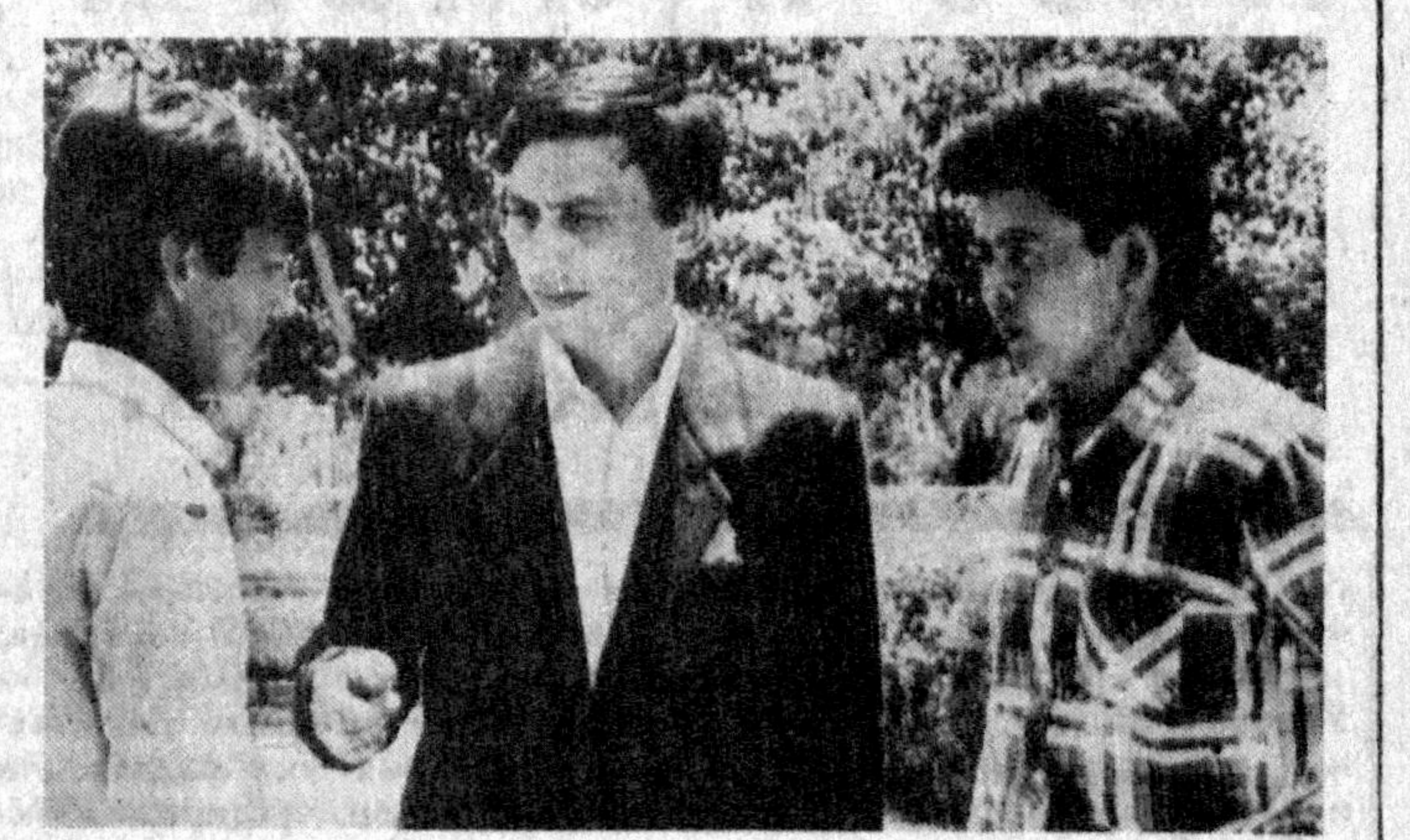
Бунга ялова қилиб айтиш керакми, Нурсултон Назарбаев журналистларга расмий равишда пулик алмаштириш чоғида Қозоғистон фуқароларининг ҳўқуқлари қамқилишига йўл қўймайсизми айтиди.

— Йилқичлик — Қозоғистон учун айнавий тармоқ. Маҳаллий корхоналарда еттиштирилган зотдор аргумоқлар энг муфизли совонларини олган. Бундан ташқари, зотдор отларни еттиштириш республикага салмоқли валюта келтирмақда. Шу сабабли, Ўзбекистон Президентининг йилқичлик билан қизқанглиги тушунарлидир. У Қозоғистон пойтахти ақинидаги «Панфиловский» давлат ҳўжалиги наслчилик заводини бориб кўрди.

Майдонга зотдор инглиз отлари ва беқис Абхалтекин отлари бирин-кетин олиб чиқилди. Навбатдаги тулпор Президентлар олдидан олиб ўтилганда Н. Назарбаевнинг қандалик ҳўрсанд бўлганлигини

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ ИККИ ЙИЛЛИГИ МУНОСАБАТИ БИЛАН ҚАШҚАДАРЕ ВИЛОЯТИ МУБОРАК ТУМАНИДА УТАДИГАН «ТУРКИСТОН» ГАЗЕТАСИ КУНЛАРИ ОЛДИДАН

Кўксида Ҳужури Бор Йигит

МУБОРАК туман ёшлар йиллигидаги «Алматы» жамоа ҳўжалигининг икки йиллиги муносабати билан Қашқадаро вилояти муборок туманида утадиган «Туркистон» газетаси кунлари олдидан кўксида Ҳужури Бор Йигит.

МУБОРАК туман ёшлар йиллигидаги «Алматы» жамоа ҳўжалигининг икки йиллиги муносабати билан Қашқадаро вилояти муборок туманида утадиган «Туркистон» газетаси кунлари олдидан кўксида Ҳужури Бор Йигит.

МУБОРАК туман ёшлар йиллигидаги «Алматы» жамоа ҳўжалигининг икки йиллиги муносабати билан Қашқадаро вилояти муборок туманида утадиган «Туркистон» газетаси кунлари олдидан кўксида Ҳужури Бор Йигит.

ИСТЕЪДОДЛАР—ИСТИҚЛОЛ ИСТИҚБОЛИ

Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов иқтисодий йилга ва қизларини эшлаш, тарбиялаш, уларнинг қанчалар етими учун зарур шарт-шароит яратиш бериш, ёш ижодкорларни маънавий ва моддий инқилобдан қўллаб-қувватлаш мақсадида республика ижодкор ёшларининг «Истеъдод» жамоа ҳўжалигини ташкил этиш ҳақида фармон чиқарганига қўллаб-қувватлаш бўлди. Жамоа ҳўжалиги ташкил этиш ишчи гуруҳи шу давр мобайнида талағини ташкил этиш ва ижодий тадбирларни амалга оширди.

Жамоа ҳўжалиги мақсадлар, ижодий уюшмалар билан ҳамкорликда истеъдодли ёшларни танлаб, уларни ҳоржиддаги ўқуш даргоҳларига ўқушга юборди, ижодий жамоаларни, турли хилдаги кўргазмаларни айирбошлаш билан шуғулланади. Шунингдек, салоҳиятли ёшларга роз ва лойиқалари бўлиб қилинишда, асарлари эълон қилинишда амалий ёрдам беради. У ўзини ўзи бошқарувчи иқтисодий-давлат хайрия ташкили бўлиб, Ўзбекистон Республикаси Конституцияси ва амалдаги қонунлар асосида ўз иқтисодида мулкчилик фаолият кўрсатади.

Республика ижодкор ёшларини

Оқ йўл, бўлғуси талаба!

«Истеъдод» жамоа ҳўжалигининг Вазирлар Маҳкамасида бўлиб ўтган таъсис анжуманида ана шу масалалар ҳақида гапирилди. Жамоа ҳўжалигининг иқтисоди таъсисиди, унинг бошқаруш ҳаёлати, тағйиш комиссияси сайланди.

Ўзбекистон Халқ ёзувчиси Худойберди Тўтабоев республика ижодкор ёшлари «Истеъдод» жамоа ҳўжалигининг раис этиб сайланди.

Анжуманда Ўзбекистон Президентининг Давлат маслаҳатчиси У. Азиев, Республика Вазирлар Маҳкамасининг Бўлим мудир Ю. Шодиметов қатнашдилар.

Бугун республикамизнинг барча олий ўқув юртларида тест усулида кириш имтиҳонлари бўлиб ўтади.

Барча абитуриентларга омад тилаймиз!

Бугун республикамизнинг барча олий ўқув юртларида тест усулида кириш имтиҳонлари бўлиб ўтади. Барча абитуриентларга омад тилаймиз!

ИҚТИДОРЛИЛАРГА ИМКОНИЯТ

«Еш нуш» журналининг бош муҳаррири, Ўзбекистон халқ ёзувчиси Худойберди Тўтабоевнинг янги тузилган жамоа ҳўжалиги раис этиб сайлангани барча ижодкор ёшлар учун айни мўдаога бериб берди. Бу соҳада қанчалар кўп қизиқарли воқеалар бўлиб ўтди.

Худойберди ака, жамоа ҳўжалигини тузишдан қўллаб-қувватлаш мақсадида нима?

— Мақсад жуда катта. Келинган улардан баъзи бирларини сенбаб ўтай. Аввало, бадини ва халқ инқилобиди, амалий санъат соҳасида алоҳида қобилиятга эга болалар ҳамда ёшларни аниқлаш, уларни тарбиялаш бўйича республика, регионал, маҳаллий дастурлар ишлаб чиқиш ва амалга ошириш, уларнинг қобилиятини аниқлаш ҳамда еттиштириш борисида барча зарур шарт-шароитларни яратиш, конкурс, фестивал, кўрик ва кўргазмалар ўтказишни режалаштиришимиз.

Жамоа ҳўжалиги ўз фаолиятини бемалол бошқариш учун ўз иқтидорлиги биного ва биноголарга, технология ва транспортга, наърият ва босмақонига, коммуникация ва алоқа воситаларига эга бўлади. Шунингдек, жамоа ҳўжалиги ўз журнали ва газеталарини чиқариш ҳўқуқига ҳам эга. Бу бугунги кунимиз учун жуда катта воқеа.

Бундан ташқари, жамоа ҳўжалиги кўргазма бозори, шоу-концертлар, спектакллар, ким ошди савдолари, лоторея ўйинлари ўтказиши. Воситачилик хизмати ва рекламаларни амалга оширади.

Бош мақсадимиз барибир бадиний иқтидорга эга бўлган болаларни тарбиялашдир. Шу мақсадда ёшлар учун махсус мактаб, лицей, гимназия ҳамда коллежлар очилиши йўлга қўямиз.

Истеъдодли ёшларни мақсаддор вазирликлар, мақамалар ва ижодий уюшмалар билан ҳамкорликда жамоа ҳўжалиги ҳўжасидан атакчи таълим олуш даргоҳларига ҳўжаси олиш, тағйирлаш алаҳиш ва олиш ўрганиш учун юборамиз. Хоржий мақамалар билан бу иқодий жамоалар, алоҳида ижодкорлар ва кўргазмалар айирбош қилиш ниътишимиз ҳам бор.

Ҳозир сиз айтган ишларни барибир учун бугунги кунда озмунча маблағ қараб бўлайдиз. Уш бугун ташкил этилган жамоа ҳўжалиги маблагини қардан олишни кўзда тутишди!

Уш СОНГА ХАВАР

НАВБАТДАГИ СЕССИЯ

Ўзбекистон Республикасини Олий Кенгаши Раёсати «Ўзбекистон Республикасини Олий Кенгашининг ўн иккинчи чакриқ ўн учинчи сессиясини чакариш тўғрисида» қарор қабул қилди. Қарорга биноав Олий Кенгашининг ўн учинчи сессияси 1993 йил 2 сентябрь кун Ташкент шаҳрида чакриқланди.

АМРИҚОЛИК МЕҲМОНЛАР

Шу кунларда республикамизда амриқолик ёшлар меҳмон бўлиб туришди. Улар Ўзбекистон тарихини, халқи, миллий урф-одатларини баҳарлаб бўлиш, шу билан бирга Амрико ҳўзи, ёшлари ҳақида бу ердагиларга маълумот беришни ниът қилганлар.

Кун кеча «Легенд» интернейшнл жамаияти аъзоси Яния Пехони бошлиқ гуруҳ Ўзбекистон республикаси халқро мадания ва маърифий алоқалар ассоциацияси қабулида бўлишди. Ассоциация раиси Н. Гонимов, ЭКОСАН халқро жамоа раисиди Президентни Ю. Шодиметовлар меҳмонларга республикамизнинг бугун ва экологик аҳвали ҳақида баърафсил маълумот бердилар.

ТАШКИЛИЙ ПЛЕНУМ

Наманган вилояти Ёшлар Иттифоқи кўмитасининг пленуми бўлиб ўтди. Унда ташкилий масала кўрилади. Ингирўтон район ҳўқимининг биринчи ўринбосарига тағйинланганлиги муносабати билан

Мўқторали Шўрабоев Наманган вилояти Ёшлар Иттифоқи кўмитасининг биринчи қотиблиги ваърафсидан овоз қилинди. Илгари шу кўмитанинг иккинчи қотибли бўлиб ишлаб келган Иқромжон Шарофидинов Наманган вилояти Ёшлар Иттифоқи кўмитасининг биринчи қотибли этиб сайланди. Наманган шаҳар Ёшлар Иттифоқи кўмитасининг биринчи қотибли бўлиб ишлаб келган Ибодулла Жабборов вилоят Ёшлар Иттифоқи кўмитасининг иккинчи қотибли этиб сайланди.

Пленуми ишида Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Марказий Кўмитасининг биринчи қотибли А. Қрзиметов, вилоят ҳўқимининг ўринбосари М. Турсунов,

вилоят касабга уюшмаси кенгашининг раиси Х. Абдурахимов, Ўзбекистон Халқ Демократик Партияси вилоят кенгашининг биринчи қотибли А. Фаёзовлар қатнашди.

ИМТИЕЗ

Яқинда Гулистон шаҳарларро телефон-телеграф тармоғида хоржий мамлақатларга тағйирдан-тағйир сиз қўқиш имкониятини яратилди. Вилоят маҳаллийларни замонавий асбоб-ускуналар билан янҳўланган тармоқ хизматида беҳад миннатдор бўлмақда.

СУРАТДА: Муборак тумани ёшлар йиллигидаги «Алматы» жамоа ҳўжалигининг икки йиллиги муносабати билан Қашқадаро вилояти муборок туманида утадиган «Туркистон» газетаси кунлари олдидан кўксида Ҳужури Бор Йигит.

Ш. ШАРОПОВ суради.

ДУНЕНИ ҚУШИҚҚА ТУЛДИРИБ КУЙЛАҢГ, БОЛАЖОНЛАРИ! Муҳаммад АМИН олган сурат.

Муқаддас жой, азиз Ватаним,
Тупроғингга етди қадамим,
Ҳақ нурига чўшилди тангим,
Ҳақни куйлаб ўтагим манами,
— Бугун келдик ота-атамизга.

Шеърят шундай бир олтин занжирки, у халқларни халқлар, элатларни элатлар, авлодларни авлодлар, ўтмишни ҳозирги кунларимиз билан боғлаб келган.

Шеърятта ошно қалблар ҳаминча аэгулик уруғини сочганлар, адолатни куйланганлар, ҳақ йўлини тутганлар. Мана шундай улуг инсонлардан бири Хожа Аҳмад Яссавий бобомиз эдилар.

Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси Адабиёт-тарғибот маркази Бош директори, шоир, драматург Тура Мирзо ва «Ўзгегим» ижодий бирлашмаси директори Фаридхон Усмонова бошчилигидаги бир гуруҳ ёзувчилар, шоира ва шоирлар, олимлар, ҳофизлар, Хожа Аҳмад Яссавий макон топган муқаддас Туркистон тупроғини эиёрат қилдиляри. Автобус кеч соат 5 ларда шаҳарга кириб борар экан, куёш Ўзининг заррин нурларини Аҳмад Яссавий мақбараси гумбазлари устида ҳали йирги олмаган, нурга чўмилиб ётган мақбара эса бутун маҳорати ва салоботи билан кўна буй чўзиб турган ҳолда

кўз ўнгимизда намоян бўлди. Чунки у киши шу муътабар тупроқ ўғлини ҳамда дилбар қўшнлар билан эл назарига тушган ҳофизларимиздан. Аҳмад Яссавий шеърларига табурур журлигида қўшнчиларнинг бутун назокатини жам айлаб ижро этган ҳофиз Яилолиддин Ҳолиқов йиритилган олқишга сазовор бўлди. Шоира Фаридхон Усмонова, Санобархон Фохиритдинова, Муҳажжир Туркой шеърлари Хожа Аҳмад Яссавий бобомизнинг руҳи покларига таъ-

лири тўқилантириб юборди. Чунки у киши шу муътабар тупроқ ўғлини ҳамда дилбар қўшнлар билан эл назарига тушган ҳофизларимиздан. Аҳмад Яссавий шеърларига табурур журлигида қўшнчиларнинг бутун назокатини жам айлаб ижро этган ҳофиз Яилолиддин Ҳолиқов йиритилган олқишга сазовор бўлди. Шоира Фаридхон Усмонова, Санобархон Фохиритдинова, Муҳажжир Туркой шеърлари Хожа Аҳмад Яссавий бобомизнинг руҳи покларига таъ-

Туркистон еридаги илк учрашув Муҳаммадхон Ғозий Ҳошим ўғлининг тиловати Қуръони билан ақулланди. Муқаддас Қуръон оятлари ҳам, шеърят ҳам кишилар қалбига эиё бўлиб кирганилиги меъзонлар чехрасида-ю, меҳмонлар кўзидан кўриниб турар эди. Баҳоидир Рисметов ўз маблагига қўрган, муътабар меҳмонлар кутиб олинган «Хусусий саркарой»даги бир пиёла чой гурунги бунинг яна бир йфодаси бўлди.

Соҳибқирон Амир Темур

эканлигини ҳис этишди. Зиёратдан сўнг биз Йқонга йўл олдик. Йқон тупроғининг фаразиди — солқун устоз шoir Миртемир музейини кўрдик. У ерга қўйилган кўргазмалар домла Миртемирийнинг ҳаёти ва ижодини кўз ўнгимизда гавдалантирибди.

«Туркистон дарбозаси»ни кўриш улкан бир иш бўлиб, келажакда у Мақна Мукаррамани эиёрат қилувчилар учун яратилган шароитларини мавжуд этишдек савобли юмушларни бажарар экан. Фаргона, Қўноқ, Андижон услубида кўрилган Хос хоналарда эиёратчилар учун барча афзалликлар яратилган экан. Йқоннинг биродарларимизнинг бу ҳарин ишлари тахзияга сазоворди.

Кўннинг иккинчи ярмида йқонликлар билан катта учрашув бўлди. Унда Аҳмад Яссавий шеърларига басталанган қўшиқлар ижро этилди, шеърлар янгради. Шу ерлик санъаткорлар ҳам ўз маҳоратларини намойиш этишди. Бу ердаги тадбирларда «Йқон» ҳўжалигининг раҳбари Ўркин Аббосов бизга ҳамроҳлик қилди. Хожа Аҳмад Яссавий руҳини шод этишликни биз шу ерлик одамлар билан дийдорлашиб, улари шод этишда деб билдик. Чунки, бу азиз тупроқда ҳаммамиз учун муътабар бўлган Хожа Аҳмад Яссавий макон топганлар.

Айқда АЙНЗОВА.

ОЛТИН ЗАНЖИР

руҳи покларига бағишланган Фотиҳа сурасининг қадри янгради. Халқроқ Маҳмуд Қошгарий муқофоти лауреати, адабиётшунос олим Бахтиёр Исаев Аҳмад Яссавийга аталган манзумани ўқиганида залдагиларнинг бутун вужуди қўлонга айлангандек бўлди.

Тўланганлар. Маҳмуд Қошгарий муқофоти лауреати, таниқли шоир Рауф Парфи, Тура Мирзо шеърларининг шиддати ва нафосатидан, улардаги шеърлий услубининг гузаллигидан ҳайратга тушдиляри. Хофиз Неъматжон Қўлабдуллаевнинг чийшлари туркистонлик-зим бўлиб янгради.

Узбекистон Ёзувчилар уюшмасининг масъул котиби, ёзувчи, адабиётшунос олим Раҳимжон Отаев Ўзбекистон ва Туркистон халқлари бир ота, бир онанинг фарзандлари бўлиб, уларнинг келиб чийши, ўтмиши, маданияти улкан бир дарахтининг илдизларидек эканлиги ҳақида қизиларди маъруза қилди. Буюк бобомиз қаламига мансуб бўлган шеърларни қўшиқча айлантирган халқроқ Аҳмад Яссавий муқофоти лауреати, хушовоз хофиз Бахтиёр Ҳолхўжаевнинг чийшлари учрашувининг фазлига фойз қўшди.

САҲНАДА—«ШУМ БОЛА»

Ўзбек адабиётининг мумтоз адибларидан Ғафур Ғуломнинг «Шум бола» асарини ўқимаган, Қоровойнинг саргузаштлари, топықирилган завқланмаган одам топилмас керак.

Мустанқилигимизнинг икки йиллиги арафасида Ҳамза номидagi ўзбек давлат академик драма театрининг режиссёр С. Наприелов бошчилигидаги бир гуруҳ ёш ижодкорлари саъй-ҳаракати

билан «Шум бола» қаҳрамонлари яна саҳна юзини кўрди. Асарнинг талқини, ижроиялар маҳорати ҳақида ҳали баҳс ва мунозаралар бўлиши табиий. Биз Қоровой образини яратган Мадина Муҳторованинг ижодий изланишлари анча муваффақиятли чийқанини айтиб ўтмоқчимиз, холос. Бастакор А. Икромовнинг куй ва қўшиқлари спектаклга ўзагача завқ бахш этган. Мусаввир А. Жибоев безаклари ҳам «Шум бола» яшаган давр руҳига мосдир. (Ў.А.)

«ПУШТИ ТОШ ТОПДИК»

Наманган вилоятининг Пол туманидаги Мискинсой дарёси бўйида, тоғда пушти гранит тошининг янги кони борлиги аниқланди. Уни шу атрафда яшайдиган одамлар топишди. Улар Тошкентдаги «Ўзбекистонлик материаллари» концернига биз топган пушти тошини келиб кўрингар, деб мурожаат қилдишди. Геология-қидируа экспедициясининг мутахассислари у ерга бориб, Ўзбекистонда илгари топилмаган пушти гранит мавжудлигини тасдиқладилар. Мискинсой номи берилган янги кон бир кенча муаммоларни бартараф этади. Аввало шунинг айтиш кераки, кон атрафидagi қишлоқларда яшовчилар иш билан таъминланди.

Гранит жуда эҳтиёткорлик билан қазиб олинимоқда: кичик қудуқ қазилиб, унга махсус таркибдаги оҳақли сулоқлик қўйлади. Сулоқлик тунин билан кўпчиб, тош қатламини оҳиста ажратиб беради. Геологларнинг дастлабки ҳисобларига қараганда, бу ердаги тош захиралари оз эмас. Қазиб олинган гранит Поп станицасига йўналтирилмоқда, у ерда эса Ўзбекистоннинг тоштарошлик корхоналарига юборилмоқда.

Мискинсой кони яна иккинчи янги кон — Навоий вилоятидagi Кўсарой ва Самарқанд вилоятидagi Қўсарайот гранит конлари билан биргаликда илгари республикага ташқирдан келтирилган тошларнинг ўринини қоплайди. — деди «Ўзбекистонлик материаллари» концерни орада материаллар бошқармасининг бошлиғи А. Барский.

Масалан, пушти тошини Украинандан олар эдик. Лекин унинг нархини ошириб, ҳар кубометрга 200 минг сўмгача пул тўлишни талаб қилишди. Бунинг устига, транспорт харajatлари ҳам бор. Мискинсой гранитини қазиб олиш эса бир неча баравар арзон тушади. Янги конлар тўфайли йилнинг биринчи ярмида тош такталар ишлаб чикариш режаси 116 фойз бажарилди.

Тошқесарлар ва тоштарошлар Самарқанд темир йўл вокзали ва бизнес маркази, Тошкент педагогика институтини кўришларига, Тошкент аэропортини таъмирлашга олган бюромаларини мудатда бажардилар. Ҳозир эса Ўзбекистон мустанқилиги кўни байрамига кўриб битказилдиган ишчилар учун катта бюормани бажаришмоқдалар. Тошкентда «Туркистон» театри ҳамда «Ғиғи театр, Амир Темур ва Мирзо Улуғбек» кўрилган адолатлилар, Андижонда Бобур адолатлиларнинг 30 дан ортиқ кўридан мармар ва гранит келтирилмоқда.

Н. ШУЛЕЙМА,
Ў.А. мўбири.

МАҲАММАДЖОН ОТА асли Фарғонадан. Лекин уни Фарғонада кам учратадиз. Сабаби у гоҳ Тошкентда, гоҳ Москвада, яна бир суриштириб қолсангиз Брестда юради. Бир савоб ишни бошлаб қўйган, яъни Брест қалъаси ҳимоячилари ҳақида маълумот ва ҳужжат йиғди. Ҳэзи ҳам Брестнинг олди ҳимоячиларидан, истеъфодаги гвардия катта лейтенанти. «Туркистон» газетасининг жамоатчи мўбири, тахририятимиз дўсти. Шу кунларда Махаммад-жон ота Абдувалиевнинг 75 йиллик тўён бўлаётганини эшитиб, у киши билан суҳбатлашмига чоғландик. Биз бу ерда у кишини кидирши билан овора бўлиб турган бир пайтимида, уларни эшик қоқиб тахририятимизга кириб келдилар.

— Махаммаджон ота, Сизнинг ҳаётингиз бутун бир мактаб, дейишади. Мактабни эса ўзага яраша тарихи бўлади...

— Бундан 75 йил муқаддам Фарғонанинг Тошари қишлоғида таваллуд топганман. 1933 йили кўнги ерларини ўзлаштириш учун Далварзинга олинишни билан кўчиб келдик. Сўнг Фарғона педагогика билим юртида тахсил олдим. Уқишни тутатган. Далварзинга янги кўчиб келганларнинг саводини чиқариш вазифаси юклатилди. Айна пайтда тушдан сўнг далада ҳисобчилик ҳам қилдик. 1939 йили ҳарбийга чақирилдик. Хизмат бурчим ийинчи жаҳон урушига уланиб кетди. Немислар мамлакатимиз худудига бостириб кирганида мен Брест ҳимоясига бўлдим. Қир биринчи йил 7 ноябрь парадига қатнашганман. Урушда гвардия катта лейтенанти унвонига элган йўлини босиб ўтдим. Сўнг 10 йилча Украинани қайта тиклаш ишларига қатнашиб, Венесодала қайтиб келдик. Ферма директори, Ленинobod (ҳозир Ҳўжа) шаҳар ДОСААФ кўмитасида раис бўлиб ишладим. 13 йиллик нафақадаман.

Сўз кўрган уруш ҳақида айтилган дахшатли тафсилотлар ошлар бўлмоқда. Уша дахшатларини хоёрлаш оғир бўлмас, батафсилроқ сўзлаб берсангиз.

— Уруш дахшатларини биз хотирлаймизми, йўдим, бу — бор нарас. Қўндаги матн ҳар бир фаист жачис қўнига тутқазилган. Уни ўқиб уруш дахшатларини ўзингиз тасаввур қилаверасиз. «...Ўзингнинг шон-

снарядлар ёғдиришган. Улар қалъани урушининг дастлабки соатларидаяёқ босиб олишни ўйлашганди. У ерга тез бориб, қалъани химоя қилган, аммо ҳали ҳануз но-маълум ўзбек жанчилари ҳақида далил ва маълумотлар йиғаман. Ҳозир ўқинга яқин Брест ҳимоячилари ҳақида ҳужжат тўплалдим. Ни-тоб қилиш ниятим бор. Мен билан бир сафида бўлган, қонини тўзиб, ҳаётини авазига Ватанин химоя қилган бу-ролдощарини руҳини тинч қўлим, дейман.

— Урушда бошнингдан кечирган бир воқеа мактаб дарслиқларга киритилган экан...

— Ҳа, бу ҳақида кўп сўзларимиз бўлади. Болаларга ибрат бўлсин, деб 4-синфлар ўқиш китобига киритилган. Воқеа ўша китобда эзилганидек, Брестда руй берганди. 1944 йилнинг 28 июли. Брестдан душманларни ҳайдаб чиқариш учун шиддатли жанглар давом этарди. Ўқ ва снарядларнинг овози тинмайди. Биз жанг қилаётган кўнани улар орасидан бир қизча йиғлаганча буй кўрастиди. У дахшат ичра чийқириб йнлар, атрофдан наржот кутарди. Чийда туролмадик, энгашагача қизча томон югуриб кетдик. Шунча ўқ ёмғирларидан бироргаси ҳам менга темади. Қизчага овутиди, қоринини тўнғаздик. Сўнг яқин атрофдаги болалар уйига топширишдан бошқа илоким қолмади. У

САФМИЗДАГИ ОДАМ

шуҳратинг учун роппа-роса 100 русни ўқдиришинг керак! Бу — бир немиснинг 100 русга тенглаштирилши — энг ҳақоний нисобатдир. Ҳэингиздаги раҳм-шафқат ва ачийиш ҳиссёлларини улониқиб ташла, рўпарангидан чол ёки аёлми, қиз ёки ўғил бола — гўдакми — ўқдири...

рашади. Болаларга ибрат бўлсин, деб 4-синфлар ўқиш китобига киритилган. Воқеа ўша китобда эзилганидек, Брестда руй берганди. 1944 йилнинг 28 июли. Брестдан душманларни ҳайдаб чиқариш учун шиддатли жанглар давом этарди. Ўқ ва снарядларнинг овози тинмайди. Биз жанг қилаётган кўнани улар орасидан бир қизча йиғлаганча буй кўрастиди. У дахшат ичра чийқириб йнлар, атрофдан наржот кутарди. Чийда туролмадик, энгашагача қизча томон югуриб кетдик. Шунча ўқ ёмғирларидан бироргаси ҳам менга темади. Қизчага овутиди, қоринини тўнғаздик. Сўнг яқин атрофдаги болалар уйига топширишдан бошқа илоким қолмади. У

рида ўтаган экан... Дарҳақиқат, ўғлим Раваш ҳарбийга чақирилганида кўнлимга шу ўй «ярқ» этиб келганди. 1931 йили совет ШСР Мулофаа вазири маршал Устинов номига мактуб ёлдим. Ушим Брестин химоя қилганимни айтиб, ўғлимнинг ҳам ўша ерда хиз-

мат қилишига рухсат беришларини айтишом қилдик. Раваш Брестда хизмат қила бошлади. Ҳар гал уни кўришга борсам Қалъани, Қалъа эиёратига борсам ўлган деган ном келиб қолди. Унинг ҳарбий қисмида учрашувлар ўтказиб, асарларга уруш хотираларини сўзлаб берардим. Равашга узим жанг қилган жангоҳларни кўрсатганман.

— 70 ёшинида ТопДўнинг журналистлик куллибтининг сиртдан тўтатганини эшитиб, очига қойил қолдим... Юмушларини шунинг тақозо этиди. Брест ҳимоячилари ҳақида ҳужжат тўплаш, мақола, очерклар ёзиш журналистлик билимининг талаб қиларкан. 1982 йил ўқишга кирдик. 1988 йил 70 ёшимда тугатладим. Қаламакшилик соҳасининг сиру-асроларини ўргандим. Лавҳа, мақолаларимни туман, вилоят, республика газеталарида эълон қилиб тураман. 70 ёшда набираларим қаторида «студент» бўлиб юришнинг ҳам ўз гаити бор экан.

— Махаммаджон ота, шу кунларда 75 ёшингизни ишониланган экансиз. Кўннингиз ҳали бақувват, илоини доим шундай бўлинг. Кўп сонли газетонлар, тахририятимиз жамоаси номидан Сизга узоқ умр, соғлиқ тилаймиз.

— Ташаккур, ўғлим. Мен бахтли инсонман. Шу кунларга етганим, «Туркистон» дек газетата «интервью» бераётганим, мен билан ишлар қизичилангандан, яна сиз журналистларнинг сафини-гиздалигимдан бахтиёрман.

Отахон билан яна узоқ қақчақлашдик. Бу кўнвоқ ва ҳазилхал ишон Махаммаджон ота Абдувалиев билан бўлган мўсоҳабанинг ҳаммаси эмас. Ҳали у киши билан кўп учрашамиз. Газета, китоб саҳифаларида. Езиб қўйганлари бир дуня...

Нодир МАХМУДОВ гурунглашди, «Туркистон» мўбири.

Газета саҳифаланаётганда: ВО АЖАБО, ШАКАРГУЛ!

Бу табиат деганлари турган-битгани мўъжиза экан. Бўлмас, ким йўлабди дейсиз, шундоқинда ёнигамизда...

чалоарида, тўғрироғи, шохча билан барглар туташган жойларда худди энди униб келаятган марварид мисол шода-шода олоқо нуқралар эътиборимизни тортиди.

Қизилқиб топиниб кўрдик. Е қудратингдан — нақ шакарнинг узгмаси! Барбир ишонимиз келмайди денг. Бошқа хоналарда ҳам тувакда усиб турган шундай гўл шохчаларини найчаслаб кўрагим: уцадилан, олоқо нараса картимига янада — шакар!

мизча уни шартли равишда «Шакаргул» деб атадик. Лекин у гул дўконларда сотилишини, демакки, жуда кўлаб хонадонларда тувакларда ёхуд ҳовли руяларда усинини яхши биламиз. Ёнобарин уйдаги гулларингизни кўздан кечиринг — шу баҳонда сиз ҳам бу «кашифетта» шерин бўлишингиз мўмкин.

Бирок бир нарсани билломай турмамиз: бу усимликнинг қанчасидан бир қошиқ шакар чикариши — ўз тасқиданини ёки...

СУРАТДА: «Шакаргул». Сураатчи: Даврон АХМАД.

Келгуси сонда:
 ● ОДАМЛАР ОРАСИДА БУЛГАН ЯХШИ
 ● КУЧАДАГИ ҚУРОҚ НОМЛАР